

CYBERBŰNÖZÉS A NAPPALINKBAN

Reggeli, narancslé, laptop. Ébredés utáni rituáléim kellékei. Felnyitom az eszközt, és narancslét kortyolgatva, a világhálóra kapaszkodva, hol passzívan, hol aktívan működöm. Olvasunk, belépünk, letöltünk, feltöltünk, regisztrálunk, kilépünk. Eszünkbe jut, miközben jelszavakat, kódokat adunk meg, hogy nem lettünk-e számítógépes bűnözés áldozatai? A reggeli rituálénknak ez még nem feltétlenül része úgy, mint ahogy például a lakást elhagyva ellenőrizzük, bezártuk-e az ajtót.

CSAK LÉPJEN BE ÉS REGISZTRÁLJON!

Bár kicsit megcsömöröttem a GDPR-ról szóló hírdömpingtől, tudom, hogy a felhasználók adatait védi. Már lassan hozzászokom, hogy amit olvasok az interneten, lehet *fake news*, vagyis álhír. Csak remélni tudom, hogy nem egy vagyok abból a másfél millióból, akiknek a hírek szerint felhasználói adatai szivárogtak ki. Tudom, hogy gyanakodnom kell a furcsán fogalmazott e-mailre, amelyet valamelyik szolgáltató nevében kaptam. Előfordulhat, hogy szokatlan módon szólítanak fel számlám fizetésére, amikor ez már egyébként megtörtént, és vissza is igazolták. Sajnos ma már bárkivel megeshet az, ami David Beckham PR-cégével történt, hogy nyilvánosságra kerülnek az e-mailjeik. Olvastam, hogy Kim Kardashian is úgy lett egy rablás áldozata, hogy közösségi oldalak használata közben digitális lábnyomai elárulták hollétét. Feltöltött fotóinkat megszerezhetik, manipulálhatják, és olyan internetes oldalakon köthetnek ki, amire nem lenénk büszkéek. Hallhattunk közösségimédia-visszaélésről, kiberzaklatásról és internetes szexuális zaklatásról is, a sextingről. Amikor belépünk valahová és regisztrálunk, hozzászólunk vagy megnyilvánulunk, olyan folyamatokat indítunk el, ami indokoltá teszi, hogy tudatosabban foglalkozzunk a kiberbiztonsággal.

KÉNYES TERÜLET AZ IOT

A digitalizációval foglalkozó kutatók szerint még nincs érezhető határvonal az internetes technológia és a következmények között. Az egyébként nagyon is célszerű drónok használata is lehet aggályos, mivel még nem forrott ki a mobil és távirányítható eszközök szabályozása. A legkényesebb terület az IoT, azaz az *Internet of Things*. A dolgok internete, a digitálisan beágyazott eszközök hálózata, amelyek emberi beavatkozás nélkül tudnak egymással kommunikálni. Internetről működik a termosztát, az autó vagy a biztonsági kamera, a jövőben pedig egyre inkább elterjednek az intelligens környezetek és otthonok. A hűtőgépünk jelez, ha kifogyott az étel, a gardróbunk pedig azt mondja meg, hogy aznap mit érdemes viselnünk, miután kielemezte az időjárásról és a napi teendőinkről kapott online információkat. Az internetes eszközök folyamatosan fejlődnek, de ugyanilyen gyorsan el is avulnak, így a biztonsági kritériumok kevesebb szerepet játszanak a kialakításuk során. Bár kiszolgáltatottságunkat csökkenteni, hogy bizonyos lekéréseket korlátozhatunk.

LASSAN ÉPÜLŐ KIBERBIZTONSÁGI KULTÚRA

A cégek is nagy kockázatot vállalnak, ha nem figyelnek kellően a kiberbiztonságukra. Az egyik legnagyobb hazai infokommunikációs szolgáltató, az Invitech weboldalán olvasható egy felmérés, egy-két éves adatokkal, amely szerint a cégeknek több mint a felét érte már kibertámadás, és egymilliárd személyes profilt is veszélyeztettek.

Magyarországon a vállalkozások kiberbiztonsági kultúráját a kapacitás és az eszköz hiánya jellemzi. Ahhoz, hogy ez rendben legyen, szükség van külön minősített biztonsági szakértőre, naprakész IT biztonsági riportra és olyan eszközökre, mint a *web security*, személyazonosság-kezelés, sérülékenység-elemzés. A felsoroltakkal a vállalatok harmada nem rendelkezik. **Vaspöri Ferenc**, az Invitech vezető technológiai szaktanácsadója, aki több mint tíz éve foglalkozik kibervédelemmel, elmondja, hogy az emberek ma már jobban elfogadják, hogy törődni kell a kiberbiztonsággal, és nem szkeptikusak az ilyen jellegű szolgáltatásokkal kapcsolatban, de ugyanakkor még mindig léteznek olyan cégek, ahol csak akkor foglalkoznak vele, amikor megtörtént a baj. A cég elvesztheti az összes értékes adatát, ha pedig személyes adatok kerülnek nyilvánosságra, a büntetés

kockázatának is kiteszi magát. „Kultúráról onnantól beszélhetünk, ha egy cég vagy személy tudatos annyira, hogy belátja, 2018-ban már proaktívan, megelőzőként kell gondolni az informatikai biztonságra” – teszi hozzá a szakember.

FEHÉR ÉS FEKETE KALAPOSON

A biztonság sérülékenységét mutatta az a Magyarországon nagy port kavart hackerbotrány is, amikor a BKK e-jegyrendszerét érte támadás, amelyet a 2017-es úszó világbajnokságra időzített. Persze nem klasszikus rosszindulatú támadásról volt szó, a 18 éves hacker jóhiszeműen a rendszer gyengeségeire akarta felhívni a figyelmet. Nemcsak a probléma megoldását segítette elő, hanem hiánypótló módon, ezzel együtt a közbeszéd addig nem jellemző tárgyává tette az informatikai biztonságot. Más tekintetben pedig szélesebb körben nyilvánossá vált, hogy a kibervédelem egyik eszköze lehet az úgynevezett etikus hackelés. Ennek lényege, hogy a „fehér kalapos” hackerek megbízással dolgoznak a biztonsági rések feltárása érdekében. Vaspöri Ferenc elmondta, hogy informatikai biztonság ellenőrzésére, „etikus hacker bevonására legtöbbször kritikus infrastruktúrák vagy adott célra használatos webalkalmazások fejlesztésekor kerül sor”. ➤

Az etikus hackelés tehát hasznos, de mindig fontos az átláthatóság. Ennek hiányában könnyen átcsúszhat a hacker a szürke mezőbe, vagyis azok közé az IT-specialisták, lelkes amatőrök közé, akik átlépik a határokat. Még rosszabb, ha „fekete kalapos” hackerként saját haszonszerzés vagy fenyegetés céljából dolgoznak. Kódokat törnek fel vagy írnak át, üzenetek tartalmát módosíthatják, információt szivárogtathatnak ki, vagy túlterheléses támadást indíthatnak egy szerver ellen.

Másik veszélyforrás a láthatatlan web vagy mélynet, habár ennek megítélése is különböző. A biztonsági szakértő szerint, „az internet azon része, amelyre »a keresők már nem látnak rá«, leginkább a bűnözők által használt felület az ellopott adatok értékesítésére vagy egyéb káros tevékenységre.” A digitális kutatók azt mondják, hogy létezik deep (mély) és dark (sötét) net. Ebben az esetben a mélynet szolgálhat akár a privát szféra védelmére is, vagy arra, ha valamit emiatt szeretnének elrejtetni a nyilvánosság elől. A dark net, ahogy Vaspöri Ferenc is említette, az illegális szolgáltatások, termékek kereskedelmének helye. Az internet illegális oldala könnyen érhető el, de ne feledjük, még ha kíváncsiságból is lépünk be, részeseivé válunk.

KIBERVÉDELEM OTTHON ÉS HÁZON KÍVÜL

Ha nem keressük a bajt, akkor is éppen elég az a kellemtelenség, ami az internet látható terében érhet minket, például egy nem elég erős jelszó vagy az óvatlan Wi-Fi használata során. Ez utóbbira azért érdemes ügyelni, mert előfordulhat, hogy egy közösségi térben (kávézóban vagy akár a vonaton) gyanútlanul rácsatlakozunk a free Wi-Fi-re, de nem is sejtjük, hogy okoseszközünk valójában nem erre, hanem egy hacker által létrehozott, a free wifit lemásoló ál-Wi-Fi-re kapcsolódott. Rögtön veszélybe kerül minden, ami a laptopunkon vagy az okoseszközön van. Vaspöri Ferenc azt tanácsolja, hogy lehetőség szerint kerüljük a free Wi-Fiket. Hozzáfűzi, hogy egyébként a mai okoseszközök már többször is figyelmeztetnek az ilyen hálózatokra csatlakozáskor. „Ha már muszáj nem biztonságos vezeték nélküli hálózatot használnunk, akkor legyen naprakész a védelmünk, és használjunk VPN-t, ami lehallgathatatlaná teszi a kommunikációnkat. Semmi esetre se netbankoljunk

vagy adjuk meg jelszavainkat, és ne ellenőrizzük a céges leveleinket megfelelő védelem nélkül free Wi-Fi-n!”

A kockázatok további csökkentésére a szakember azt javasolja, hogy figyeljünk jelszavaink erősségére, és ne használjuk ugyanazt a jelszót különböző oldalakon. „Mindig ellenőrizzük a hivatkozásokról megnyitott oldalak címét, bankkártyaadatok megadásánál az adott oldal tanúsítványát, ne nyissuk meg olyan e-mailek csatolmányát, amelyeket nem vártunk, ne telepítsünk ismeretlen forrásból szoftvereket, és csak annyi információt adjunk meg magunkról az interneten, amennyi valóban szükséges” – tanácsolja a kiberbiztonsági szakember.

TUDATOSSÁG ÉS AUTONÓMIA

Talán ez utóbbi tanács az, amire nem mindig figyelünk. Vannak olyan szolgáltatások, ahol például egy kedvezményes ajánlat csak több adat megadásával érhető el. De ugyanígy sokkal bizalmasabb felhasználóként viselkedünk az online társskereső esetében is. A közösségi oldalakon terjedő különböző játékos tesztek és a viccesnek tűnő, ki voltál előző életedben-típusú alkalmazások letöltésével pedig tudtunkon kívül juttatjuk el teljes személyes profilunkat (e-mail-cím, név, lakhely, fotók) a fejlesztőkhöz. Hasonló adathalászat volt az alapja a később Cambridge Analytica néven elhíresült botránynak is, amely egy ártatlan személyiségteszt kitöltésével és hozzáférések engedélyezésével kezdődött. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a tudatos döntéseket abban, hogy kikkel és mikkel vagyunk egy hálózatban, és mi az, ami megéri, hogy hozzájáruljunk adatainkkal.

Vigyáznunk kell, hogy ne legyünk gondtalanul gondatlanok az online nyilvánosságban, máskülönb szembe kell néznünk az identitáslopás vagy az örökre látható ballépéseink veszélyeivel. Bár fordulhatunk segítségért kiberbiztonsági szakértőkhöz, kiberbűnüldözéshez és kiberjogászokhoz, bár hírnevünket korrigálhatják online reputáció menedzsmenttel foglalkozó vállalkozások, mégis jobb a megelőzés. Vaspöri Ferenc szerint nagyon sokat számít, ha nem vagyunk könnyelműek, inkább gyanakvóak. A már említett hasonlattal folytatja: „Kicsit olyan ez, mint visszamenni a bejárati ajtóhoz megnézni, hogy biztosan bezártuk-e, vagy ellenőrizni, hogy kihúztuk-e a vasalót.” ♦

A SZERENCSEJÁTÉK ZRT. BEMUTATJA

ÁKOS

DUPLA ARÉNA 2018

DECEMBER

14 - 15.

PAPP LÁSZLÓ BUDAPEST ARÉNA

Jegyek a www.akos.hu
webáruházban és az **Eventim**
hálózatában kaphatók!

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
VILÁG-KÉP

ÁLLATI PILLANATOK

„Úgy gondolom, hogy ő a legjobb állatfotós. A legkiválóbb abban, hogy megragadja azokat a pillanatokot, amiktől fényképei messze kiemelkednek kortársai technikailag precízen kivitelezett munkái közül.” Így méltatta **Camilla Koffler** fotográfiai munkásságát a világhírű biológus, az UNESCO első elnöke és a WWF alapítója, **Sir Julien Sorell Huxley**.

◆ Közismert tény, hogy a fotográfia alapjainak lefektetésekor sok magyar származású fotós „keverte a betont”, közülük André Kertész, Brassait, Munkácsy Mártont, Robert Capát, Moholy-Nagy Lászlót vagy Lucien Hervét a fotótörténelem legnagyobbjaiként említik. Ritkábban beszélünk azonban a külföldön híressé vált fotográfusokról, pedig jelentőségüket tekintve nagyobb figyelmet érdemelnek, itthon is. Közülük is Ergy Landau, Nora Dumas, Besnyő Éva vagy a bevezetőben méltatott Camilla Koffler, művésznéven Ylla munkássága kiemelkedő.

Camilla élete fordulatokban, tragikus-mesés elemekben gazdag 20. századi történet. 1911-ben született Bécsben erdélyi magyar apa és horvátországi magyar anya gyermekeként. Az első világháborúban Magyarország, Románia és az akkor alakult Jugoszlávia területén menekültek gyalog évekig, édesanyja a családi ékszereket gallérijában, a pénz cipőjében rejtgette. Így maradt pénz Kamilla oktatására, aki 1919-től hat éven át egy budapesti német internátusban tanult. 1926-ban édesanyjához költözött Belgrádba, szobrásznak tanult tovább, és itt fordult érdeklődése az állatok felé. Egy belgrádi mozi megbízásából állatokat mintázó domborműveket készített, szabadidejében pedig kóbor kutyáknak és macskáknak keresett menhelyeket.

1931-ben már a párizsi Academie Colarossin folytatta tanulmányait, és itt ismerkedett meg Ergy Landauval, akinek retusőrként és asszisztensként dolgozott. Egy normandiai nyaraláson készített fotósorozatát megmutatta Landaunak, akinek annyira megtetszett egy macskáról készült portréja, hogy kiállítás szervezett neki a Galerie de la Pléiade-ban. Ylla még abban az évben megnyitotta

kisállatfotózásra berendezett stúdióját Párizs belvárosában, képeit francia és angol lapok jelentették meg rendszeresen, 1937-ben első könyvét is publikálta. A II. világháború derékba törte karrierjét, 1941-ben a New York-i MOMA segítségével az Egyesült Államokba emigrált. Itt hatalmas sikerrel újrainyitotta stúdióját, és 1944 és 1954 között tíz könyvet publikált állatokról, köztük több gyerekkönyvet is. A '40-es évek végétől főleg vadon élő állatokat fényképezett, így eljutott többek között Afrikába, majd – a híres filmrendező, Jean Renoir sugallatára – Indiába utazott. Itt már hírneve megelőzte, útjának minden állomásán politikusok, hivatalnokok fogadták. 1955. március 30-án egy fesztiválon vett rész Bharatpur maharadzsájának meghívására, azonban egy ökörfuttató versenyt fényképezve kizuhant a dzsipjéből és halálos balesetet szenvedett.

Camilla baráti társaságban rengeteget sztorizott arról, hogy mennyi vicces közös vonást figyelt meg állatok és emberek között. Hiába unszolták, hogy írja meg ezeket egy könyvben, mindig csak azt hajtogatta: „Majd, amikor öreg leszek, és már nem lesz erőm a fényképezéshez.”

„Azért választottam ezt a medvé fényképét, mert számomra ez foglalja össze legjobban Ylla különleges munkásságát” – mondja Halász Csilla, aki szerkesztője „A magyar fotó 1840–1989” című, a magyar fotográfia múltját átfogóan és közérthetően tárgyaló, a Látóhatár Kiadó gondozásában 2018-ban megjelent kötetnek. A kiadványban Péntek Orsolya írásai részletesen bemutatják a magyar fotográfia történetét és nemzetközi szerepét is a kezdetektől 1989-ig, köztük olyan „csemegékkel”, mint az itthon még ismeretlen Camilla Koffler munkássága. ◆

Idomított medve triciklin